2019

A13

भाषा पेपर क्र.-1 / Language Paper - 1

17251

दर्जा : उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षा | एकूण गुण : 100

Standard : H.S.C. | Maximum Marks : 100

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप : पारंपरिक | कालावधी : 3 तास

Nature of Paper : Conventional type | Time allowed : 3 hours

SEAL

सूचना/ Note :

(i) *उमेदवाराने **भाग** - 1 मराठी व **भाग**- 2 इंग्रजीकरिता **स्वतंत्र उत्तरपुस्तिका** वापरावी.*
*Candidates should use **two separate answerbooks** for **Part** - 1 Marathi and **Part**-2 English.*

(ii) ***सर्व** प्रश्न सोडविणे **आवश्यक** आहे.*
*All questions are **compulsory**.*

(iii) *प्रश्नासमोरील अंक गुण दर्शवितात.*
Figure to the RIGHT indicates marks of the respective question.

(iv) *तर्कसंगत, नेमक्या आणि परिणामकारक लिखाणास यथोचित गुण देण्यात येतील.*
Credit will be given to correct spelling, punctuation, good handwriting and neatness.

(v) *उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वत:चे किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करु नये, अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.*
Candidates should not write roll number, any name (including his/her own), signature, address or any indication of his/her identity anywhere inside the answerbook otherwise he/she will be penalised.

(vi) *उमेदवाराने प्रत्येक प्रश्नातील उपप्रश्न यांची उत्तरे एकत्र सोडवावयाची आहेत. उत्तराचा काही भाग किंवा एक उपप्रश्न एकीकडे व दुसरा दुसरीकडे (काही पृष्ठे सोडून वा अन्य प्रश्न सोडवून तद्नंतर) सोडवल्यास दुसरा भाग/ उपप्रश्न दुर्लक्षित केला जाईल.*
Candidates are expected to answer all the subquestions of a question together. If part of answer or subquestion of a question is attempted elsewhere (after leaving a few pages or after attempting another question) the later shall be overlooked.

(vii) *उमेदवाराने **भाग** - 1 मराठी या उत्तरपुस्तिकेत **भाग** - 2 इंग्रजीचा प्रश्न सोडवू नये, तसेच **भाग** - 2 चे उत्तरपत्रिकेत **भाग** - 1 (मराठी) चे प्रश्न सोडवू नयेत. सोडविल्यास तो दुर्लक्षित केला जाईल.*
*Candidates should not answer **Part-1** Marathi Question in **Part-2** English answerbook and vice-versa, otherwise it will be overlooked.*

P.T.O.

join @umedmpsc @officer_club

Scanned with CamScanner

भाग-1 मराठी (अनिवार्य) 50

1. **खालीलपैकी एका विषयावर 400 शब्दात निबंध लिहा.** 25

   (a) मला 'माणसाला' शोधायचे आहे.

   (b) जगाचा पोशिंदा (शेतकरी) आत्महत्येच्या विळख्यात

Join telegram channel @umedmpsc @officer_club

2. इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा. 15

Steam Engine

The symbol of industrial revolution is the steam engine. In the first century, the diamonds of Alexandria in Egypt showed that the steam has power. In his equipment, the vapor released on a hollow metal tube come out of the two tubes connected to it, and so the collection would rotate round around itself. For this industrial use of power, there were about 16 centuries. In 1696, in England Thomas Savery created a steamboat engine for draining water from the mine. The water pressure will be released in a tank in this machine, due to the conversion of heat into the water after the cooling of the vapor is reduced. This helped to remove the water from the mine into the tank. However, even if the engine could not run continuously and used to poure some water this engine would have to burn a lot of coal. The engine and the 1712 revised, engine was made by Thomas Newcomen in England. Thomas Newcomen used a cylinder sidding in his engine. Boiling water in the tank placed under the cylinder boils and constant vapor. Move led to pumping the water by the pumps, and the water came from the mines. But in this engine, when the liquid gets prophylaxis, the cylinders are very hot. So the engine's efficiency was very low. James Watt in 1765, in this engine used a separate tank to liquidate the steam. As the tank is away from the evaporator tank its temperature decreases.

Due to this, the conversion of steam into water became easier due to the absence of heat and the use of charcoal has been reduced to half. After this due to the change made by James Watt, it was possible to rotate the wheel through the mechanism and this engine. After this, due to various improvements, this engine entered various industries like textile industry from the mine. The same engine that laid the foundation of the railway industry too !

Scanned with CamScanner

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

1

FOR THE USE OF EXAMINER ONLY		FOR THE USE OF MODERATOR ONLY		FOR THE USE OF CHIEF MODERATOR ONLY	
Q.No.	Marks	Q.No.	Marks	Q.No.	Marks
1	14	1	14	1	
2	11	2	10	2	
3	07	3	06	3	
4		4		4	
5		5		5	
6		6		6	
7		7		7	
8		8		8	
9		9		9	
10		10		10	
Total	32	Total	30	Total	
Signature of Examiner		Signature of Moderator		Signature of Chief Moderator	

Join telegram channel @umedmpsc @officer_club

राज्यसेवा मुख्य मराठी ENGLISH 2019 written पेपर

Scanned with CamScanner

उमेदवाराने कच्चे काम / टिप्पण्या / हिशेब करण्याकरिता फक्त या पृष्ठावरील खालील जागेचाच वापर करावा.

माणूस → संकल्प छळ - जातीला जाणवा

↓

अनेक रूपांत माणूस

↓

समस्या → माणूस का हरपला ?

→ त्याला परत कसं मिळवावं ?

→ त्याला माणूस म्हणून कसं टिकवावं ?

जग होईल सुंदर
जेव्हा माणसाला माणसा...
माणूस

$\frac{225}{3} = 75$

मानवतावाद → जीवनमूल्ये - नैतिक मूल्ये

1) शिक्षण - स्वहित, स्वातंत्र्य
2) भवितव्य - स्वहाती
3) जीवन - इतिहास

मानवतावाद आरंभ - प्रबोधनकाळ

उमेदवारांनी या चौकटीत काहीही लिहू नये.

Q. No.

Examiner □ + □ + □ + □ = □

Moderator □ + □ + □ + □ = □

Q. No.
प्र.क्र.

कृपया पुढील पृष्ठावर पहा.

TO BE USED BY CHIEF MODERATOR ONLY

Q.No.

□ + □ + □ + □ = □

Scanned with CamScanner

Q. No. 1 | Examiner 14 | Moderator 14 | = 14

"मला 'माणसाला' शोधायचे आहे"

" जेव्हा मौलवींना मशिदीत 'राम' दिसेल
जेव्हा पंडितांना मंदिरात 'रहेमान' दिसेल
हे जग खरंच सुंदर होईल..
जेव्हा.. माणसाला माणसात 'माणूस' दिसेल."

अशीच काहीशी कहाणी आज आपली झाली आहे. मला हिंदू सापडतो, मला मुस्लीम सापडतो, मला शीख सापडतो परंतु मला आज माझ्या या समाजात 'माणूस' सापडत नाही आहे. हा खरं तर आपल्या पिढीला मिळालेला एखादा महाशापच वाटतो मला. मला आज घडून आलेली, तंत्रज्ञानाने घडवलेली 'संवाद क्रांती' दिसते. संवादाची नव-नवी अत्यंत वेगवान अशी साधने दिसतात परंतु तरीही मला आज खराखुरा, जिव्हाळ्याचा, वात्सल्य आणि मैत्रीपुर्ण असलेला 'मानवी संवाद' कुठेच दिसत नाही. एकाच घरात राहणारी माणसं सुद्धा आता सुटं-सुटं जगायला लागली, तो त्यांच्यातला त्यांना जोडणारा दैविक बंध कुठेतरी हरवल्यासारखा वाटतो आहे. हे सर्व पाहुन मला आज नव्याने माझ्यातल्या आणि एकुणच प्रत्येकातल्या त्या हरवलेल्या

Q.No.

TO BE USED BY CHIEF MODERATOR ONLY

Scanned with CamScanner

मानवाला जोडावेसे वाटते आहे. 'मर्मबंधातल्या ठेवीसमान' आज म्हणावेसे वाटते आहे,

"वाट एकाकी तमाची
हरवलेल्या माणसाची ।"

हे तमाचं जाळ तोडुन 'तिमीराकडुन तेजाकडे' वाटचाल करण्यासाठी आपल्याला सामुहिक प्रयत्न आणि सुहृद संवादाची गरज आहे. समस्या कितीही मोठी असली तरी मानवी व्यापकतेपेक्षा मोठी नाहीच. म्हणुन तर आपण ह्यातुन बाहेर पडुन पुन्हा एकदा नव्याने प्रत्येकातल्या मनुष्यत्वाला आव्हान करुया प्रत्येकातील त्या शुद्ध भावनेला जागं करुन बाकी साऱ्या ओळखी आणि अस्मिता मागे ठेऊन फक्त आणि फक्त आपण माणुस म्हणुन जगावे.

समाजात जगताना आपल्या सुरक्षितता हवी असते ती मिळावी म्हणुन मग आपण स्वतःला कुठल्या ना कुठल्या गटामध्ये सामील करुन घेतो मग आपल्याला जरा सुरक्षित वाटतं. पाश्चात्य सामाजिकशास्त्रज्ञ मोस्को म्हणतात तसं, आपलं स्वतःहुन त्या गटानुसार काही बंधनांत स्वतःला बांधुन घेतो परंतु यातुन आपल्याला प्रगतीचा अंतिम टप्पा म्हणजे 'स्व-ओळख' ही निर्माण होण्यात

उमेदवारांनी या चौकटीत काहीही लिहू नये.

Q. No. Examiner + + + =

Moderator + + + =

Q. No.
प्र. क्र.

अजूनही आईपर्यंत आपल्याला कळतच नाही की आपण बंधनात आहोत. त्यामुळे आता गरज आहे ही सारी बंधनं झुगारून देऊन एक नवी प्रार्थना निर्मिकासमोर मांडण्याची. मग काय असेल आमची ही नवी प्रार्थना? तर ती अगदी साधी आहे...

'हिच आमुची प्रार्थना अन्
हेच आमुचे मागणे...
माणसाने माणसाशी
माणसासम वागणे!'

जगासमोर आज खूप मोठ-मोठ्या समस्या आहेत परंतु खोलात जाऊन विचार केला तर कळतं कि त्यांतील बहुतांशी समस्या ह्या आपण अविचाराने निर्माण केल्या आहेत म्हणजेच आपण स्वतःतल्या माणसाला हरवल्याने ह्या समस्या आज आपल्यासमोर उभ्या ठाकल्या आहेत. मग त्या प्रगतीने निर्माण केलेल्या असोत वा अवाजवी स्पर्धेमुळे. माणसाला जगण्यासाठी आण्विक ऊर्जा कदाचित उपयोगी पडेल परंतु अण्वस्त्रे मात्र संहारच घडवून आणू शकतात मग ती कुणीही वापरली तरीही संहार हा मानव जातीचाच असणार आहे. म्हणूनच आता आपल्याला पुढे जावं लागेल.

Q.No.

TO BE USED BY CHIEF MODERATOR ONLY

+ + + =

Scanned with CamScanner

'चिरस्थाई शांततेचं' स्वप्न पाहणारे इम्यानुअल कांट असोत वा जगाला 'अहिंसा आणि शांततेची' देणगी देणारे महात्मा गांधी असोत. प्रत्येक महान व्यक्ती आपल्याला स्वतःतल्या माणसाला जागं करण्यासाठीच प्रेरित करतात. तेव्हा आजपर्यंत या जगाला सुंदर बनविणाऱ्या माणसाने पुन्हा एकदा उभारी घ्यावी, पुन्हा एकदा कोलंबसाचे गर्वगीत आठवत 'अनंत आमुची ध्येयासक्ती...' चा गजर करावा आणि या जगाला पुन्हा एकदा सुंदर बनविण्याचे कार्य हाती घ्यावे. म्हणूनच माणूस म्हणून आपण आता एक संकल्प करूया,

'अस्वस्थ या वर्तमानात
संकल्प एक करूया,
माणूस म्हणून जन्मलो
माणूस म्हणून जगूया।'

14

Scanned with CamScanner

'वाफेचे इंजिन'

प्रस्तावना :-

'वाफेचे इंजिन' हे औद्योगिक क्रांतीचे प्रतीक आहे. इसवी सनाच्या पहिल्या शतकात इजिप्तमधील अलेक्झांड्रियाच्या हिरोंनी 'वाफेमध्ये शक्ती असते' हे दाखवून दिले. या यंत्रामध्ये, धातूच्या एका पोकळ नळीवर त्याला जोडलेल्या दोन नळ्यांद्वारे वाफेचा झोत सोडला जातो ज्यामुळे ही यंत्रणा स्वतःभोवती फिरू लागते. या शक्तीचा औद्योगिक वापर सुरु व्हायला अजून 16 शतके जाणार होती. इ.स. १६९८ मध्ये इंग्लंडमध्ये थॉमस सॅवेरी याने खाणीतून पाणी काढून काढण्यासाठी वाफेच्या इंजिनचा वापर केला. या यंत्रामध्ये वाफेवरील दाब कमी केल्याने उष्णता कमी होऊन त्याचे पाण्यात रूपांतर होते जो या टाकीत पडते. अशाप्रकारे खाणीतील पाणी टाकीत भरण्यासाठी या यंत्राचा उपयोग होई. परंतु जरी हे यंत्र पाणी काढण्यासाठी उपयोगी असले तरी ते सातत्याने सुरु ठेवता येत नव्हते तसेच खूप मोठ्या प्रमाणावर त्यासाठी कोळसा लागत असे. अजून एक इंजिन जे १७१२ मध्ये सुधारित केले ते बनवले होते थॉमस न्युकोमेनने. थॉमस न्युकोमेनने या इंजिनमध्ये मध्ये सिलिंडर सिलिंग चा वापर केला. सिलिंडरखालील उकळत्या पाण्यामुळे सतत वाफ तयार होई. त्याद्वारे पाणी हे पंपाच्या सहाय्याने खाणीबाहेर काढले जाई. परंतु या

उमेदवारांनी या चौकटीत काहीही लिहू नये.

Q. No. Examiner [ ] + [ ] + [ ] + [ ] = [ ]

Moderator [ ] + [ ] + [ ] + [ ] = [ ]

इंजिनमध्ये जेव्हा द्रव उकळु लागे तेव्हा सिलींडर प्रचंड उष्ण होई. त्यामुळे या इंजिनची कार्यक्षमता फार कमी होती. जेम्स वॅट ने १७६५ मध्ये तयार केलेल्या इंजिनमध्ये वाफेच्या द्रवीकरणासाठी स्वतंत्र टाकी वापरली होती. आणि ही टाकी उत्कलन टाकीपासुन लांब असल्याने तिचे तापमान कमी असायचे.

यामुळे, वाफेचे पाण्यात रूपांतरण सोपे झाले आणि उष्णता कमी असल्याने कोळशाचा वापर निम्याने कमी झाला. यानंतर जेम्स वॅट ने केलेल्या सुधारणांमुळे या यंत्रणेने चाक फिरणे शक्य झाले. त्यानंतर, यातील वप्रास्थशा सुधारणांमुळे या इंजिनने विविध उद्योगांमध्ये स्वत:साठी स्थान निर्माण केले जसे कि, वस्त्रोद्योग आणि खाणकाम. हेच ते इंजिन आहे ज्याने रेल्वे उद्योगाचीही पायाभरणी केली!

10

Q.No. TO BE USED BY CHIEF MODERATOR ONLY

[ ] + [ ] + [ ] + [ ] = [ ]

Scanned with CamScanner

3. खालील उताऱ्याचे 1/3 शब्दात सारांशलेखन करा व योग्य शीर्षक द्या. 10

मानवी जीवनमूल्ये ही अंतिम मूल्ये होत, हे मानवतावादाचे प्रथम सूत्र आहे. मानव हा शिक्षणाने स्वत:ला बदलणारा आणि विकसित होणारा असा प्राणी आहे; स्वत:चे हित साधणे अथवा न साधणे याबाबतीत त्याला स्वातंत्र्य आहे; मानवाच्या हातातच त्याचे भवितव्य आहे; या जगातील त्याचे जीवन म्हणजे इतिहास; ऐतिहासिक परिस्थिती निर्माण करण्याचे अथवा बदलण्याचे त्याला स्वातंत्र्य म्हणजे शक्ती आहे. सत्यासत्य, हिताहित, नीतिअनीती, पवित्रापवित्र आणि व्यापक अर्थाने योग्य आणि अयोग्य काय, याचा निर्णय होत असतो तो मानवीय असतो; मानवच सर्व अस्तित्वाचा मानदंड आहे. अशा प्रकारच्या विचारांनी प्रेरित झालेले आंदोलन मानवतावादी होय आणि अशा विचारसरणीचे मूलगामी समर्थन करणारे तत्वज्ञान मानवतावाद होय.

मानवतावादी आंदोलनाचा प्रारंभ युरोपच्या प्रबोधनकाळात झाला. प्रबोधनकाळ म्हणजे चौदावे, पंधरावे व सोळावे अशी ही तीन शतके होत. मध्ययुगीन धार्मिक ख्रिश्चन पुरोहितशाहीच्या बंधनातून मुक्त झालेल्या, मानवी जीवनाकडे पाहण्याची नवी दृष्टी लाभलेल्या व्यक्ती या प्रबोधन युगामध्ये वावरू लागल्या. या युगात माणसाच्या बुध्दिला, प्रतिभेला आणि वर्तनक्रमाला नवी दिशा प्राप्त झाली; मानवी महिम्याचे, त्याच्या अपरंपार सर्जनशक्तीचे दर्शन होऊ लागले. या युगातील या विशिष्ट व्यक्तींनी युरोपच्या प्राचीन ग्रीक व रोमन संस्कृतीतील मानवी कर्तृत्वाचे दर्शन घेतले. त्यातून नवनिर्मितीची स्फूर्ती झाली. या प्राचीन युगाचेच अनुकरण करीत असता त्याची प्रतिकृती निर्माण न होता नवा इतिहास घडू लागला. काव्य, नाटक, कला, तंत्रविज्ञान या सर्वांना नवे रूप येऊ लागले. शिक्षणाला नवी दिशा मिळाली. ख्रिस्ती धर्मगुरुंच्या शिक्षणाच्या चौकटीत न बसणारा मानव्यविद्यांचा शिक्षणक्रम अमलात येऊ लागला. माणसाच्या ऐहिक जीवनमूल्यांवर भर देणारा शिक्षणाचा कार्यक्रम अमलात आणणे हा या आंदोलनाच्या कार्यक्रमाचा वैशिष्ट्यपूर्ण भाग होता. (शब्दसंख्या 225)

– तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी

Join telegram channel @umedmpsc @officer_club

Scanned with CamScanner

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

SPECIAL SHEET FOR PRECIS

DO NOT WRITE YOUR ROLL NUMBER OR ANYTHING ON THIS SHEET

Use both sides of this sheet. Write one word in each block. Punctuate your passage in the usual way and divide it into paragraphs, if necessary, leaving a line blank at the end of each paragraph.

93 - 06

Title: मानवतावाद आणि जीवनमुल्ये

Do not write on this margin

'मानवी जीवनमुल्ये' हेच खरीच मुल्य आहेत असे मानवतावाद मानतो. शिक्षणाच्या साहाय्याने स्वतःला सुधारुन स्वहित साधण्याचे स्वातंत्र्य मानसाला आहे तसेच चाकलेट करण्याचेही स्वातंत्र्य त्याला आहे. परिस्थितीला योग्य ते वळण देऊन इतिहास घडवण्याची शक्ती मानसात आहे. मानवच सर्व अस्तित्वाचा आधार आहे, असे मानवतावाद मानतो. मानवतावादाचा उगम युरोपातील प्रबोधनकाळ जीवनाकडे नव्या दृष्टीने पाहव्यातुन झाला. यातुन सर्जनशीलता दृढ झाली. मानवी प्रवृत्तीच्या विविध प्रांतात नवचैतन्य पसरले. याचे प्रतिबिंब शिक्षणात उतरवे हेच गरजेचे होते.

04 06

शब्दसंख्या
मुळ उतारा - 225
सारांश - 93.

Scanned with CamScanner

Part-2 English (Compulsory) 50

1. Write an essay on **one** of the following in about 400 words : 25

   (a) Terrorism

   (b) Pleasures of Friendship

Join telegram channel @umedmpsc @officer_club

2. Translate the following passage into English : 15

समाजातील निरनिराळे लोक निरनिराळ्या वस्तुंची निर्मिती करतात व यातुनच पैशांची गरज निर्माण होते. याचा अर्थ असा की वस्तू व सेवा यांसाठी लोक परस्परांवर अवलंबून असतात. स्वत:च्या गरजेपेक्षा जास्त अन्नधान्य निर्माण करणारा शेतकरी व स्वत: तयार केलेल्या खुर्च्या व टेबले यांच्या विक्रीवर उपजीविका करणारा सुतार यांचे उदाहरण घेऊ. हे स्पष्टच आहे की विनिमयाचे काही साधन मिळाल्याशिवाय शेतकऱ्याला आपल्याकडील जादा अन्नधान्य विकता येणार नाही, आणि सुताराची उपासमार होणार. त्यांच्या दृष्टीने सर्वात विनिमयाचे सुलभ साधन म्हणजे वस्तुंची अदलाबदल हे स्पष्टच आहे. दुसऱ्या शब्दात सांगायचे म्हणजे एका प्रकारची वस्तू काही प्रमाणात देऊन (उदा. पीठ) दुसऱ्या प्रकारची वस्तू घेणे (प्रस्तुत उदाहरणात टेबल किंवा खुर्च्या)

वस्तुंची देवाणघेवाण ही अत्यंत साध्या समाजव्यवस्थेतच यशस्वी होऊ शकते हे उघडच आहे. प्रगत समाजात आपण आपल्या गरजेच्या वस्तुंच्या मोबदल्यात आपल्याकडील वस्तू देण्याच्या आशेने अशा वस्तू घेऊन सर्वत्र जाऊ शकणार नाही.

म्हणूनच आम्हाला अशी काहीतरी गोष्ट हवी आहे की आपणाला विनिमय करण्याच्या वस्तू व सेवा यांच्यासाठी ती उपयुक्त पर्याय ठरू शकेल. यातूनच पैशांची निर्मिती झाली. यावरून असे म्हणणे क्रमप्राप्त ठरेल की कोणतीही वस्तू, पैसा किंवा चलन म्हणून वापरता येईल. फक्त या एकाच अटीवर की, त्या वस्तुचा वापर करणाऱ्या सर्वांचे त्या वस्तुच्या मूल्याबाबत एकमत असायला हवे.

भूतकाळात ज्यांचा चलन म्हणून वापर झाला त्याची उदाहरणे म्हणजे कवडी, शिंपले, नारळ, व्हेल (मासे), दात व मीठ. कुणाच्याही अपेक्षेप्रमाणे पैसा म्हणून वापरायच्या वस्तुंच्या अंगी काही विशिष्ट गुणधर्म असतात. उदाहरणार्थ – पहिली गोष्ट म्हणजे ती वस्तू सर्वांना सोयीची असली पाहिजे. दुसरी गोष्ट म्हणजे ती टिकाऊ-खूप काळ टिकणारी असली पाहिजे व तिसरी गोष्ट म्हणजे ती दुर्मिळ व म्हणूनच मौल्यवान असली पाहिजे. अशाप्रकारे मोठाले दगड (कारण ते अत्यंत गैरसोयीचे असतात म्हणून), फळे व वनस्पती (अखेरीस त्या खराब होतात, नासून जातात म्हणून) किंवा छोटे-वाटोळे दगड - गुळगुळीत गोटे (कारण ते सर्वत्र उपलब्ध असतात म्हणून) यांचा पैसा म्हणून वापर करण्याची अपेक्षा करता येणार नाही.

Scanned with CamScanner

1

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

FOR THE USE OF EXAMINER ONLY		FOR THE USE OF MODERATOR ONLY		FOR THE USE OF CHIEF MODERATOR ONLY	
Q.No.	MARKS	Q.No.	MARKS	Q.No.	MARKS
1	16	1	15	1	
2	12	2	09	2	
3	07	3	05	3	
4		4		4	
5		5		5	
6		6		6	
7		7		7	
8		8		8	
9		9		9	
10		10		10	
Total	35	Total	29	Total	
Signature Examiner		Signature Moderator		Signature of Chief Moderator	

Scanned with CamScanner

उमेदवाराने कच्चे काम / टिप्पण्या / हिशेब करण्याकरिता फक्त या पृष्ठावरील खालील जागेचाच वापर करावा.

Friendship - God's gift or man's creation
↓
famous examples
in history.
↓
A bond beyond borders & ages. sects, Religions & all
↓
force that have made us man.

---

student - education - degree - success

Scanned with CamScanner

Q. No. Examiner + + + =

Moderator + + + =

Q. No.

Please see the next page..

Q.No. TO BE USED BY CHIEF MODERATOR ONLY

+ + + =

Scanned with CamScanner

उमेदवारांनी या चौकटीत काहीही लिहू नये.

8 | Q. No. 1 | Examiner 16 + + + = | Moderator + + + = 15

Q. No. प्र.क्र. 1 (b)

'Pleasures of friendship'

'one day god wanted to visit his best creature in the world that is 'man'. he come to see the man. And asked the man, 'I have created you as my best creation, what you say, what is man's best creation? And the man replied with a smile, "friendship" god said "how come?" The man replied, "Dear god, you have given us relations through blood but we have created one relation that is beyond blood, thatswhy 'friendship' is the best creation of man". The god smiled with satisfaction and returned back happyly."

The world is full of relations and various names and charistesistics of every relation but there is one relation that does not falls under any category and it also does'nt show any perticular

Q.No.

TO BE USED BY CHIEF MODERATOR ONLY

+ + + =

characteristics of it's own. But, interestingly it can show the characteristic of any relation you want. Let it be like an elder brother, we have Krishna for Sudama, let it be of younger disciple we have Arjuna for Krishna, let it be of a crown prince and a charriot runner we have Karna for Duryodhana. This is our ancient past. In modern era also we have pairs of friendship like our first prime-minister Jawaharlal Nehru, sardar patel and Netaji subhash chandra Bose, despite of having differances over various matters they have maintained their friendship.

The real pleasure of friendship comes from the mutual trust, you can rely on your friend for anything for sure that is why some have discovered an acronym 'FRIEND' explained as 'First Relative In Every New Difficulty'

This is what the friendship is. We can

Scanned with CamScanner

उमेदवारांनी या चौकटीत काहीही लिहू नये.

10

Q. No. Examiner [ ] + [ ] + [ ] + [ ] = [ ]

Moderator [ ] + [ ] + [ ] + [ ] = [ ]

Q. No.
प्र.क्र.

share your inner being only with your trusted friends because in family we have some responsibility that is why we can't always speak freely at our home including with our spouse. But interestingly we can express ourself without any hesitation with our friends.

As this is an era of technology and communication revolution, we have today with us the fastest means of communications but we are loosing and vanishing our real communication. The communication with human face is missing today. We are making friend online, we are expressing ourselves on various social platforms still we are feeling lonely. That is why someone has said,

"I am lonely in a crowdy city"

This is happening today just because of

Q.No.

TO BE USED BY CHIEF MODERATOR ONLY

[ ] + [ ] + [ ] + [ ] = [ ]

Scanned with CamScanner

उमेदवारांनी या चौकटीत काहीही लिहू नये.

Q. No. | Examiner [ ] + [ ] + [ ] + [ ] = [ ] | 11

Moderator [ ] + [ ] + [ ] + [ ] = [ ]

Q. No.
प्र.क्र.

lack of human face in our communication in our friendship. the fastest means of communication may connect you with a farthest person but it is braking you off from your closest friends.

So, to fullfill our lives with joy and pleasure do belive in offline and not only in online world. Just switch off your phone and switch on the life. Friendship will keep you contentfull and happy while dealing with your day today works just as an oxygen does for us while we are not always in concern with it.

So this is friendship which is beyond any borders. That is why someone has said,

"when mullah finds 'Ram' in mosq
when Pandit finds 'Rahim' in Temple
The word will be beutifull,
when every man finds a 'friend'
in every other man."

Q.No.

TO BE USED BY CHIEF MODERATOR ONLY

[ ] + [ ] + [ ] + [ ] = [ ]

Scanned with CamScanner

उमेदवारांनी या चौकटीत काहीही लिहू नये.

12

Q. No.									
2	Examiner	12	+	+	+	=	12		
	Moderator		+	+	+	=	9		

Q. No. प्र.क्र.

2. Translation

Differant people from community produce different kinds of goods that is why we need money. That means, people are inter-dependent for goods and services. Let's take an example of a fermer who produce more foodgrain than his needs and a wood-craftman who lives on making furniture- chairs and tables. This clear that, without a medium of exchange, the fermer can't sell his surplus foodgrain and the craftsman will sterv. And for them the best medium of exchange is barter. To say in other words, giving one type of thing (say - floor) and taking some other type of things (in this example the table or chairs).

It is clear that the barter system can be successfull in a very simple society. In modern society, we cannot go everywhere to exchange the things with us and the ~~give~~ things we want.

That is why, we need something which will be useful option for exchange of goods and

Q.No.

TO BE USED BY CHIEF MODERATOR ONLY

	+		+		+		=	

Scanned with CamScanner

Q. No.
प्र.क्र.

services. And this is how 'money' is invented. from this we can surely say that anything can be used as money or currency, on only one condition that, all should be with a same opinion that the value of that thing will be same.

Examples of the things which have been used as currency in past are (Kavaris), shells, coconuts, whel fish, teeth, and salt. money should possess some specific characterics, for example- That thing should be fiscible for everyone, that thing should be durable enough, it should be precious. so, the big stones (as these are in-fiscible), fruits & plants (as they are non-durable), or small-smooth stones (as they are easily available) we can't use them as money.

9 12

Scanned with CamScanner

14

उमेदवारांनी या चौकटीत काहीही लिहू नये.

Q. No. Examiner + + + =

Moderator + + + =

Q. No.
प्र.क्र.

...S ARE BLANK

Q.No. TO BE USED BY CHIEF MODERATOR ONLY

+ + + =

3. Write a precis of the following passage in about **1/3** of its original length and suggest a suitable title : **10**

The student should look forward to his examination not as a solemn ordeal which he is compelled to go through with the prospect of a degree should he be successful, but as a means of showing his teachers and his fellows how much he has profited by the work he has done ; those who pursue knowledge in this spirit and those, be it remarked, who examine in this spirit will look forward to examination with no apprehension, not perhaps, with joy; for after all it is a bore to be examined and perhaps a greater bore to examine. But it is a necessary step for the student in gaining self-assurance and the conviction of having profited by his exertions, and for the teacher, as a means of ensuring that his instruction is not profitless to his student. In this connection I can not refrain from remarking that genius for competition which has overridden our nation of England appears to me to be misplaced. For too much is thought of the top man; very likely the second or even the tenth or it may be the fiftieth, has finer grasp of his subject and in the long run would display more talent. Let us take comfort, however in the thought that the day of examination for the sake of examination is approaching an end.

(223 words)

-oOo-

Scanned with CamScanner

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

SPECIAL SHEET FOR PRECIS

DO NOT WRITE YOUR ROLL NUMBER OR ANYTHING ON THIS SHEET

Use both sides of this sheet. Write one word in each block. Punctuate your passage in the usual way and divide it into paragraphs, if necessary, leaving a line blank at the end of each paragraph.

Title: 'Exam And Students'

Do not write on this margin

students should not see the exams just as a medium to get a degree, they should use it as a mean to test themselves. They should take the exam with joy and not to get bored. Students should get the help of their teacher for understand the topics. the grasping of subject is most important thing. so be comfortable to face the exam, And show your talent.

No. of words
main passage - 223 words
precis - 72 words